

STUDENTŲ DISKUSIJŲ GRUPĖS METODU PAREMTO TYRIMO APIE DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMĄ, PROJEKTŲ VALDYMO IR BENDRADARBIAVIMO KOMPETENCIJŲ UGDYMĄ, ATASKAITA

Tema: Dirbtinio intelekto įtaka bendradarbiavimu grįstam akademiniam mokymuisi

Projektas: Finansuojamas Valstybinio studijų fondo (VSF)

Diskusijos pobūdis: studentų diskusijų grupė

Tyrimo tema: Dirbtinio intelekto įtaka bendradarbiavimu grįstam akademiniam mokymuisi

Projektas: „Etiškas dirbtinio intelekto naudojimas mokymosi procese: studentų kompetencijų stiprinimas ir sąmoningas DI taikymas“.

Finansavimas: Valstybinis studijų fondas (VSF)

Tyrimo metodas: Fokusuota diskusijų grupė.

Dalyviai: 13 studentų.

Tyrimo tikslas: Atskleisti studentų patirtis, nuomones ir įžvalgas apie dirbtinio intelekto įrankių naudojimą studijų procese, jų įtaką bendradarbiavimu grįstam akademiniam mokymuisi bei projektų valdymo ir bendradarbiavimo kompetencijų ugdymo poreikius.

Organizavimas: Diskusiją organizavo kolegijos studentų tyrimo komanda, bendradarbiaudama su dėstytojais.

Duomenų analizė: Diskusijos metu surinkti duomenys buvo susisteminti ir išanalizuoti, išskiriant pagrindines temas, studentų patirtis ir pasikartojančias įžvalgas. Analizės rezultatai pateikiami šioje ataskaitoje.

1. Tyrimo tikslas ir analizės ataskaita

Diskusijos tikslas: atskleisti studentų patirtis ir požiūrį į dirbtinio intelekto (DI) naudojimą studijų procese, jo taikymo galimybes ir iššūkius, projektų valdymą, bendradarbiavimą bei toliau ugdytinas kompetencijas.

Analizė atlikta remiantis atliktos diskusijų grupės transkripcija. Pasikartojančios mintys susistemintos pagal temines sritis. Ataskaitoje atskiriami dalyvių pasisakymai ir jų pagrindu pateikiama analitinė interpretacija. Dalyvių vardai ataskaitoje nenurodomi. Dalyviai buvo supažindinti su etikos ir konfidencialumo reikalavimais bei įsipareigojo neplatinti kitų diskusijos dalyvių pasisakymų ir asmeninės informacijos.

2. Pagrindiniai tyrimo rezultatai

2.1. DI naudojimas studijų procese

Dalyvių išsakytos mintys

- DI naudojamas informacijos ir literatūros paieškai, sudėtingiems terminams paaiškinti, medžiagai struktūruoti, tekstui koreguoti, pristatymų vizualinei medžiagai rengti ir siekiant efektyviau dirbti.
- Kai kurie dalyviai teigė, kad DI padeda praplėsti nagrinėjamą temą ir rasti papildomų šaltinių, kuriuos reikia tikrinti.
- Kelta abejonė, ar greitai gautas atsakymas savaime reiškia, kad medžiaga išmokta. Vienas dalyvis pabrėžė, kad informacija geriau įsisavinama ją analizuojant, užsirašant ir prie jos sugrįžtant.

Analitinė interpretacija

Diskusijoje išryškėjo skirtumas tarp DI naudojimo mokymuisi palengvinti ir jo naudojimo vien formaliai užduočiai atlikti. Mokymosi vertė priklauso ne tik nuo įrankio, bet ir nuo studento aktyvaus įsitraukimo, gebėjimo kelti klausimus, analizuoti informaciją ir ją pritaikyti.

2.2. DI taikymo galimybės, iššūkiai ir atsakomybė

Dalyvių išsakytos mintys

- DI gali padėti paaiškinti sudėtingas užduotis, rasti ir susisteminti informaciją bei koreguoti tekstą.
- Dalyviai pabrėžė, kad DI pateikiamą informaciją būtina tikrinti, nes atsakymai gali būti netikslūs.
- Atsakomybė už pateiktą darbą lieka studentui.
- DI neturėtų pakeisti savarankiško mąstymo, asmeninės refleksijos ir savos pozicijos.
- Dalis dalyvių palankiai vertino techninių užduočių atlikimą pasitelkiant DI, kiti įspėjo apie priklausomybės nuo DI įrankių ir kritinio mąstymo silpnėjimo riziką.

Analitinė interpretacija

Atsakingas DI naudojimas apima informacijos patikimumo vertinimą, akademinį sąžiningumą, asmeninio indėlio išlaikymą ir atsakomybę už galutinį rezultatą. Diskusija nepagrindžia vienos visoms užduotims tinkamos DI naudojimo proporcijos: tinkamas naudojimo būdas priklauso nuo užduoties tikslo, o jo ribos turi būti aiškios.

2.3. Projektų valdymo žinios ir įgūdžiai

Dalyvių išsakytos mintys

- Projektų valdymas sietas su laiko planavimu, užduočių struktūravimu, darbų ir atsakomybių paskirstymu, terminų laikymusi bei bendro tikslo išlaikymu.
- Vieno dalyvio pastebėjimu, komandoje dažnai atsiranda žmogus, kuris natūraliai imasi planuoti ir struktūruoti darbus.
- Iššūkių kyla, kai komandos nariai skirtingai supranta užduotį, nesutaria dėl darbo metodų arba nepritaria naujovėms.
- DI įvardytas kaip priemonė informacijos paieškai, sisteminiui ir pirminiam struktūravimui, tačiau ne kaip atsakomybės už projekto sprendimus perėmėjas.

Analitinė interpretacija

Projektų valdymas apima tiek praktinius, tiek tarpasmeninius gebėjimus. Technologijos gali paspartinti atskirus darbo etapus, tačiau savaime neišsprendžia susitarimų, prioritetų, terminų ir komandos narių įsitraukimo klausimų. Planavimas ir atsakomybė neturėtų būti palikti vienam komandos nariui – bendras tikslas turi būti suprantamas visiems.

2.4. Bendradarbiavimas ir darbas komandoje

Dalyvių išsakytos mintys

- Dalyviai pabrėžė skirtingų idėjų naudą: gebėjimą išklaudyti, pasitikėjimą, lankstumą ir komandos narių stiprybių panaudojimą.
- Komandinį darbą gali apsunkinti skirtingi požiūriai, išankstiniai lūkesčiai ir nevienodas įsitraukimas.
- Nevienodi DI naudojimo įgūdžiai gali padėti greičiau atlikti technines užduotis, bet taip pat sukurti disbalansą, kai vieni nariai prisideda daugiau už kitus.
- Pateiktas teigiamas pavyzdys, kai komandos nariai pasidalijo informacijos rinkimo, sisteminimo, skaidrių rengimo ir pristatymo užduotimis.

Analitinė interpretacija

Veiksmingam bendradarbiavimui reikia ne tik pasidalyti užduotimis, bet ir susitarti dėl darbo kokybės, DI naudojimo bei kiekvieno nario indėlio.

- Įtrauki lyderystė padeda pastebėti ir mažiau kalbančių narių idėjas.

- Užduotis tikslinga paskirstyti pagal narių gebėjimus, kartu užtikrinant, kad visi suprastų bendrą tikslą ir galėtų prisidėti.

2.5. Studentų poreikiai ir lūkesčiai

Dalyvių išsakytos mintys

- Išsakytas praktinių DI mokymų poreikis: kaip formuluoti užklausas, rasti akademinius šaltinius, tikrinti informaciją ir prasmingai naudoti DI įrankius.
- Dalyviai norėtų glaudesnio studentų tarpusavio ir studentų bei dėstytojų bendradarbiavimo, galimybių dalytis patirtimi ir lankstesnio požiūrio į kūrybinių užduočių atlikimo būdus.
- Paminėta laiko stoka, ypač dirbantiems studentams, ir noras technines užduotis atlikti efektyviau, kartu išsaugant studijų turinio bei mokymosi kokybę.

Analitinė interpretacija

Poreikiai susiję ne tik su prieiga prie technologijų, bet ir su aiškiomis naudojimo gairėmis, konsultacijomis, praktiniais pavyzdžiais bei galimybe mokytis bendradarbiaujant. Svarbu atsižvelgti į skirtingą studentų patirtį ir DI naudojimo įgūdžius, tačiau nelaikyti šių įgūdžių tiesioginiu bendros studento kompetencijos matu.

2.6. Toliau ugdytinios kompetencijos

Dalyvių išsakytos mintys

- Dalyviai akcentavo kritinį mąstymą, savarankišką refleksiją, gebėjimą tikrinti informaciją, priimti profesinius sprendimus, komunikuoti ir išklausti kitą.
- Pabrėžta, kad studentas turi suprasti savo darbą, ne vien pateikti formalų rezultatą.
- DI gali padėti ugdyti kompetencijas, jei naudojamas sąmoningai, tačiau negali pakeisti asmeninės refleksijos ir žmogiškojo ryšio.

Analitinė interpretacija

Kompetencijų ugdymas turėtų derinti skaitmeninį raštingumą ir projektų valdymo gebėjimus su kritiniu mąstymu, komunikacija, refleksija bei profesine atsakomybe. Svarbu gebėti paaiškinti sprendimų pagrindą, atsakyti už darbo rezultatą ir bendradarbiauti su skirtingos patirties žmonėmis.

3. Išvados

1. DI dalyviai vertino kaip pagalbinę priemonę informacijos paieškai, medžiagos sisteminimui, užduočių aiškinimuisi ir laiko taupymui.
2. DI naudojimo nauda priklauso nuo studento įsitraukimo, informacijos analizės ir tikrinimo. Greitai atlikta užduotis savaime neįrodo, kad įvyko gilus mokymasis.
3. Projektų valdymo iššūkiai siejami su laiko ir darbų planavimu, vaidmenų paskirstymu, bendro tikslo derinimu ir atsakomybės pasidalijimu.
4. Komandinio darbo kokybę stiprina komunikacija, įtrauki lyderystė, skirtingų stiprybių pripažinimas ir lygiavertis įsitraukimas.
5. Skirtingi DI naudojimo įgūdžiai gali ir padėti, ir apsunkinti bendrą darbą.
6. Dalyviai išreiškė praktinių DI mokymų, aiškių atsakingo naudojimo gairių ir didesnių studentų bei dėstytojų patirties mainų poreikį.
7. Tikslinga toliau ugdyti kritinį mąstymą, informacijos vertinimą, akademinį sąžiningumą, projektų valdymą, komunikaciją, refleksiją ir profesinę atsakomybę.

4. Rekomendacijos

4.1. Stiprinti praktinį DI raštingumą

- Organizuoti praktinius mokymus, kuriuose studentai mokytųsi formuluoti užklausas.
- Ieškoti akademinų šaltinių, tikrinti DI atsakymus ir atpažinti galimus netikslumus.
- Mokymuose naudoti konkrečius akademinų užduočių pavyzdžius ir aptarti etišką DI taikymą.

4.2. Aiškiai apibrėžti atsakingo DI naudojimo principus

- Nurodyti, kokiose užduoties dalyse DI gali būti naudojamas, kaip išlaikomas studento asmeninis indėlis ir už ką atsako pats studentas.
- Skatinti studentus paaiškinti, kaip jie atrinko ir patikrino informaciją, ką atliko savarankiškai ir ko išmoko.

4.3. Įtraukti projektų valdymo praktiką į studijų užduotis

- Prieš pradedant komandinį darbą susitarti dėl tikslo, užduočių, atsakingų asmenų, tarpinių terminų, bendravimo būdo ir galutinio rezultato peržiūros.
- Vertinti ne tik galutinį rezultatą, bet ir darbo procesą, atsakomybių pasidalijimą, informacijos patikrą bei individualų indėlį.

4.4. Ugdyti įtraukų ir lygiavertį bendradarbiavimą

- Numatyti, kaip bus išgirsti visi komandos nariai ir kaip bus paskirstomos turinio bei techninės užduotys.
- Iš anksto aptarti, kaip komanda susitars dėl DI naudojimo ir spęs nevienodo įsitraukimo ar skirtingų skaitmeninių įgūdžių klausimus.

4.5. Plėsti konsultacijų ir patirties mainų galimybes

- Organizuoti studentų konsultacijas, praktinių pavyzdžių aptarimus ir studentų bei dėstytojų patirties mainus.
- Derinti DI naudojimą su savarankiška literatūros analize, diskusijomis, užrašais, praktinėmis užduotimis ir refleksija.

5. Apibendrinimas ir tyrimo ribotumai

Bendra diskusijos kryptis rodo, kad DI dalyviai nelaikė nei savaiminiu mokymosi kokybės garantu, nei vien kliūtimi. Jis gali taupyti laiką, padėti rasti ir sisteminti informaciją bei palengvinti technines projekto užduotis.

Prasmingas rezultatas priklauso nuo kritinio vertinimo, asmeninio indėlio ir atsakomybės. Todėl studijų aplinkoje svarbu derinti technologijų taikymą su savarankišku mąstymu ir bendradarbiavimu.

Tyrimo ribotumai.

Vienos diskusijų grupės rezultatai atskleidžia tik joje dalyvavusių asmenų patirtis ir požiūrį, todėl jų negalima apibendrinti visai studentų populiacijai. DI naudojimo įgūdžiai ir pateiktų rekomendacijų veiksmingumas šiame tyrime nebuvo papildomai matuojami atskirais kiekybiniais metodais.